

KARIN
PETERS

Ledwigs glazen huis

HOOFDSTUK 1

Zoals altijd kwamen de herinneringen boven toen Hedwig het fotoalbum doorbladerde. En het waren meestal geen prettige gedachten. Ze keek naar de foto van het kleine meisje met de zwarte haren en de helblauwe ogen. Een uitdagende houding voor een kind van een jaar of zeven. Maar vaak had ze zo'n houding aangenomen als de kinderen haar weer vroegen: „Heb jij geen vader?” Dan gooide ze haar hoofdje in de nek en zei kortaf: „Nee,” met in haar ogen de waarschuwing: vraag niet verder. Maar kinderen lieten zich niet zo gemakkelijk afschepen. Natuurlijk vroegen ze door. „Is jouw pappa dan dood?”

En nooit vluchtte ze in het leugentje. Altijd zei ze: „Ik weet het niet.” Zij hoorde nog het gejoel. „Ha, ha, zij weet niet eens of ze een pappa heeft. Wat gek!” En de jongens uit de hoogste klas, die beter op de hoogte waren riepen: „Dat moet je aan je moeder vragen, zij weet het vast wel.” Als ze dan thuiskwam, de tranen van woede nog in haar ogen, stampvoette ze soms: „Ik wil ook een pappa. Waarom heb ik er geen?” Of: „Waarom is hij niet gewoon dood?”

En haar moeder was misschien te zeer verbitterd om de waarheid te verbloemen.

„Jij hebt geen pappa omdat hij jou en mij niet wilde hebben,” was dan meestal het antwoord. „Maar wij redden het samen ook wel.” Haar moeder scheen nooit te begrijpen dat dergelijke problemen te zwaar waren voor een klein meisje.

Ze keek naar de schoolfoto, twee staarten opzij van haar hoofd, de ogen te ernstig. „En jouw vader, Hedwig, wat doet hij voor werk?”

„Ik heb geen vader,” zei ze dan afwerend.

„Ach, is hij overleden?” In die periode zei ze wel altijd dat hij dood was, herinnerde ze zich.

Maar ze had altijd de neiging gehad eerlijk te zijn. Ook toen er vriendjes kwamen.

„Je moeder ken ik wel, maar je vader heb ik nooit gezien. Wat doet hij eigenlijk?”

„Ik zou het niet weten,” zei ze dan. „O.? Was je moeder niet getrouwd?”

„Nee, mijn moeder was niet getrouwd,” antwoordde ze dan op een toon die verdere vragen achterwege liet.

Hedwig klapte het album dicht. Altijd opnieuw kwam het weer bij haar boven, vooral sinds... haar verhouding met Paul. Ze had niet gedacht dat ze ooit verliefd zou worden en ineens was het zover. Hopeloos verliefd op een man die ze voor het eerst zag toen hij optrad met een orkestje. Ze had vooraan gezeten en hij had steeds naar haar gekeken. Zo was het begonnen. En daarna wat ontmoetingen, gevolgd door een weekend dat ze met hem meeging. Zij, die gedacht had dat ze met deze man zou trouwen. En daarna, toen ze ontdekte dat het weekend niet zonder gevolgen was gebleven. Haar hand balde zich tot een vuist toen ze aan zijn reactie dacht.

„Maar liefje, ik dacht dat je niet zo groen was. Ik veronderstelde dat je de pil slikte. Was je zo naïef te denken dat je immuun was?”

„Wat doen we nu, Paul?” had ze wanhopig gevraagd.

En hij had zijn schouders opgehaald. „Dat zijn niet mijn problemen. Ik ben getrouwd, ik dacht dat je dat wel wist. Je zult er iets aan moeten doen.”

Ze had hem alleen aangekeken. „Ik wil je nooit meer zien,” had ze gezegd. Van haar ontredning behoefde hij niets te weten. Ze keek door het raam naar beneden in de lawaaierige straat. Er was geen doorgaand verkeer, maar lawaai was er altijd. Kinderen joelden, vrouwen praatten met elkaar in de deuropening of hingen uit het raam. Een jongen startte steeds opnieuw zijn brommer, waarop een kleine zwarte hond dan wild begon te blaffen. Met een zucht schoof ze haar raam dicht. Het was warm deze junidag. Landerig pakte ze een tijdschrift. Kort verhaal Liefde is niet genoeg. Als het toch niet over liefde ging! En het bestond niet eens. Alleen een slechte imitatie ervan. Ze keek in de spiegel die tegenover haar hing. Wat ze zag was naar haar gevoel niet veel bijzonders. Goed, het contrast tussen haar zwarte haren en diepblauwe ogen was opvallend, maar verder... Een jaar geleden had ze er anders uitgezien. Toen ze dacht dat er liefde bestond. Maar niemand kreeg haar nu meer zo gek dat ze daarin zou geloven. Nooit zou ze zich meer zo volledig aan iemand overgeven als met Paul het geval was geweest. Haar mond vertrok pijnlijk. In dit geval was dus waar wat moeder al jaren beweerde: mannen was het maar om één ding te doen: een vrouw in bed te krijgen. En moeder kon het weten. Zijzelf had immers een dochter, zonder wettige vader.

En had zij, Hedwig, niet altijd gedacht dat de schuld bij haar moeder lag? Dat haar zo iets niet kon overkomen. En wat gebeurde er? Het enige verschil was dat zij er geen kind aan over had gehouden. Maar dat lag meer aan de veranderde tijden dan aan haar eigen intelligentie. Ze ontmoette haar ogen in de spiegel. En nu ben ik een verbitterde vrouw van tweeëntwintig, dacht ze cynisch. Misschien dat ze nog wel eens trouwde, maar dan alleen

op zakelijke basis. Met iemand die rijk was, of op zijn minst een goed betaalde baan had. Zover was het met haar gekomen. En dat was niet alleen de schuld van Paul. Misschien als ze het kind geboren had laten worden... Ze schudde die gedachte direct van zich af. Ze dacht aan alles wat haar moeder had gezegd, hoewel zij toch al helemaal geen recht had verwijten te maken. „Nu, in deze tijd Hedwig. Ik dacht dat je beter wist. Welk meisje met jouw intelligentie overkomt zoiets tegenwoordig nog,” en meer fraais.

En later: „Kind, je moet er iets aan laten doen. Dit kan niet. Je weet immers zelf hoe het is geen vader te hebben. Al is de publieke mening iets gewijzigd, toch zal ook dit kind er altijd weer mee voor den dag moeten komen. En geloof me, geen enkel kind is er trots op. Daarbij wordt de vaderfiguur altijd gemist. En denk ook om je studie, Hedwig. Straks sta je voor de klas. Wie moet er voor het kind zorgen?”

Hedwig wist het allemaal. Om al die redenen had ze er ook toe besloten. Zij wist te goed hoe het was geen vader te hebben. Altijd bleef het haar vervolgen. Bij het invullen van allerlei formulieren: Vader onbekend. En dan, wat moest ze met een kind? Weer een kind dat een last was, zoals zijzelf altijd was geweest.

Dus was ze inderdaad in een speciale kliniek terechtgekomen. Heel kalm en nuchter, naar ze dacht. Er hadden enkele gesprekken plaatsgevonden. Ze herinnerde zich het laatste met de arts. „Ik zie dat uw moeder ook ongetrouwd was. Dat was voor u geen reden om toch maar ja te zeggen en het te accepteren?”

„Integendeel. Dan was ik niet hier gekomen.”

„Ik wil geen invloed uitoefenen. Het is uw eigen beslissing.”

„Ik heb al gekozen. Het is de enige oplossing.”

De man was vriendelijk, maar onpersoonlijk. „U hoeft zich geen zorgen te maken. Over twee dagen is alles achter de rug. Na verloop van tijd zult u 't niet meer belangrijk vinden.”

Nu, daarin had hij zich wel vergist. Hoewel hij er niet bij had gezegd, hoe lang de tijd was die hij bedoelde. Het was sindsdien of er iets in haar verkild was. Er was een soort angst in haar ontstaan ooit nog eens verliefd te worden. Om die reden ging ze alle mannen en jongens uit de weg. Zelfs haar uiterlijk had ze veranderd. Ze droeg haar haren nu strak naar achteren. En een vrij grote bril, die haar niet stond. Ze had dit steuntje voor haar ogen alleen nodig bij fijn werk, maar ze droeg hem de hele dag. Het was of ze zich erachter verschool.

En nu was ze gisteren in het park Paul weer tegengekomen. Tot haar opluchting had ze nauwelijks iets gevoeld toen hij bleef stilstaan. „Hedwig, ben jij dat heus?”

Hij had haar meegetroond naar een bankje. „Vertel eens, hoe is het met je?”

„Uitstekend,” had ze koel geantwoord.

„En dat andere, hoe is dat afgelopen? Je zei toen immers...” „Ik wil er niet over praten.” Hoe had ze zijn onbeschaamde manier van doen ooit charmant kunnen vinden? Toen hij vroeg: „Zullen we nog eens uitgaan?” had ze gezegd: „Nooit meer. Ik ben voorgoed genezen.”

Zijn: „Je wordt een stijve juf, Hedwig,” en het spottende lachje toen hij wegging hadden toch pijn gedaan. Stel je voor, als alles zijn normale loop had gehad, was ze hem tegengekomen terwijl ze achter de kinderwagen liep. Hun kind zou dan een paar maanden oud zijn geweest. Het was te absurd om aan te denken. Ze had immers geen

spijt van haar besluit. Alleen, ze had er spijt van dat het ooit zover was gekomen.

„Hedwig, kom je beneden koffie drinken?” Ze stond met een lichte zucht op, legde het fotoalbum onder een stapel boeken. Ze bleef liever boven, maar koffiedrinken op een vaste tijd, dat paste zo in het patroon. Moeder zat voor het open raam. Zij genoot altijd van de drukte op straat.

Zwijgend schoof Hedwig een stoel bij, nam haar moeder op. Nog steeds een knappe blonde verschijning, hoewel ze toch al drieënveertig was. „Heb je niets te vertellen, Hedwig? Er is zo weinig fleurigs aan je de laatste tijd.”

„Wat beleef ik nou.” Ze haalde haar schouders op. „In het werk voor de klas stelt u toch ook geen belang.”

Als ze vrienden had en veel uitging, daar zou moeder wel belang in stellen, wist ze.

„Ik moet je iets vertellen,” begon ze dan. „En val me nou niet in de rede met aanmerkingen voor je alles weet. We gaan hier weg. Ik ga waarschijnlijk hertrouwen.”

Met een ruk keek Hedwig haar aan. „Alweer?”

Moeder fronste. „Luister nou. Jij bent hier niet gelukkig. Je hebt altijd een hekel aan dit huis en deze straat gehad. Je zult ergens anders een nieuw leven kunnen beginnen.”

„U gaat me toch niet vertellen dat u 't voor mij doet, wel?”

Moeder gaf geen antwoord. Hedwig keek voor zich uit. Hoe vaak had moeder al niet gezegd dat ze ging hertrouwen. Hoe vaak waren er al geen vrienden over de vloer geweest. En soms meer dan dat. Moeder was zo oppervlakkig en goedgegelovig ook. Hedwig wist dit alles al vanaf haar tiende jaar. Want toen praatte moeder al met haar of ze volwassen was.

Ze had immers niemand anders om haar hart te luchten. Hedwig had op deze manier niet bepaald een zuiver beeld gekregen van de liefde die er kon zijn tussen man

en vrouw. Ze was intelligent genoeg om te weten dat het zo niet moest. Alleen wist ze niet hoe het wel goed was. Er waren enkele mannen in moeders leven geweest, die uiteindelijk niet met haar trouwden, omdat ze een dochter had. Hoe vaak had ze dat niet moeten aanhoren. Er was iemand geweest die reeds getrouwd was. Voor moeder was dat geen bezwaar, ze maakte er alleen een eind aan omdat het voor haar geen toekomst bood, als de man niet van plan was te scheiden. Principiële bezwaren kende ze niet. „Als een vrouw een man niet kan boeien is ze niet waard dat ze hem houdt,” zei ze soms.

Ze zette nu de koffie voor haar neer en bleef even bij de tafel staan. „Het schijnt je weinig te interesseren. Toch moet je het weten. Ik heb op een advertentie geschreven. En nu, na enkele brieven ga ik als gezelschapsdame bij een weduwnaar inwonen. Hij schijnt een groot huis te hebben in de buurt van Zeist. Jij kunt ook een kamer krijgen. Nu je vorige sollicitatie niets is geworden kun je het daar opnieuw proberen. Ik heb vandaag wat kranten gekocht.” Hedwig gaf niet direct antwoord. Ze dacht weer aan haar vorige sollicitatie.

„U hebt op het formulier alleen de naam van uw moeder ingevuld.”

„Mijn vaders naam weet ik niet.”

„Ach zo. Niet dat het er iets toe doet natuurlijk. We beoordelen onze sollicitanten op hun eigen kwaliteiten.” Nog steeds verdacht ze er die overbeleeftde kaalhoofdige heer van dat hij haar wel degelijk daarop beoordeeld had.

„Zeg nou eens wat?”

„Dat u alles weer prachtig voor elkaar hebt. Wie zegt dat ik mee ga?”

„Natuurlijk doe je dat. Wees eerlijk Hedwig, wat zou je anders moeten doen? En het is voor jou ook goed eens

helemaal opnieuw te beginnen.”

„U had het over trouwen.”

„Huwelijk niet uitgesloten” stond er in de advertentie. Voor de verandering heb ik enkele jaren bij mijn leeftijd gedaan. Want de man is al zestig jaar en dan was mijn drieënvieftig mogelijk een bezwaar geweest.”

„Moeder toch...”

„Ja hoor eens, ik weet dat het niet helemaal recht door zee is. Maar dat kan ik me soms niet permitteren. Met eerlijkheid kom je niet ver. Kijk, ik heb de advertentie bewaard.”

Hedwig las: Gezelschapsdame gezocht bij weduwnaar van zeer goeden huize. Niet onbemiddeld. Eigen kamer met e.v., tv enz. Huwelijk niet uitgesloten.

„Hoe durfde u? En wat moet u daar gaan doen? Ik bedoel, is hij hulpbehoevend?”

„Bewaar me. Nee, hij zoekt alleen gezelschap naar het schijnt. We hebben elkaar enkele malen geschreven en ik ga nu drie maanden op proef. Over twee weken vertrekken we. Voor jou maakt het immers niets uit waar je begint.”

Hedwig stond op. „U vindt het zeker wel goed dat ik naar boven ga? Ik moet erover denken. Ik heb mijn ritmiekklasje ook. U schuift alles maar terzijde.”

„Welnee. Maar ik ben er nu eenmaal van overtuigd dat je daar ook gemakkelijk aan de slag komt.”

Op haar kamer begon Hedwig haar haren te borstelen. Een werkje waarbij ze goed kon nadenken.

Ze kon natuurlijk weigeren. Maar ze wist al van tevoren dat het niet zoveel zou uithalen. Want wat moest ze dan? Een kamer zoeken? Waar vond ze die in twee weken? En natuurlijk solliciteren. Het moest al bijzonder meelopen als ze direct na de vakantie kon beginnen. Daarbij moest

ze eerst een baan hebben, voor ze definitief woonruimte kon zoeken. Ze wilde toch niet te ver van haar werk wonen.

Wat maakte het ook eigenlijk uit aan welke school ze kwam. Of dat nu hier in Amsterdam was, of bij wijze van spreken in Utrecht. Eigenlijk was ze gewoon te apathisch om zich te verzetten. Als er inderdaad in hetzelfde huis een kamer voor haar beschikbaar was, zou ze ervoor kunnen betalen tot ze iets anders gevonden had. Of tot moeder van haar bevlieging genezen was. Want dat het maar voor tijdelijk zou zijn, daarvan was ze overtuigd.

„Jij hebt nog toekomst, jij kunt nog alle kanten uit,” beweerde moeder soms. Kon ze dat werkelijk? Moeder had haar altijd duidelijk gemaakt dat haar eigen toekomst weg was, toen zij, Hedwig, werd geboren. Dat had beter nooit kunnen gebeuren, daar was ze al jaren achter.

Tot vervelens toe had moeder haar verteld hoe ze als jong meisje van eenentwintig haar vakantie doorbracht in Duitsland en daar een vriend vond. Een man voor het leven, naar ze dacht. Hedwig had daar lang een beetje sceptisch om gelachen. Moeder die zo naïef was. Maar nu? Was zij zelf niet net zo goedgegelovig geweest? Uiterlijk had moeder haar leven toch weinig laten beïnvloeden door het feit dat ze een dochter had. Zij was altijd bereid geweest weer een nieuwe vriendschap aan te gaan. Zij had nooit gemerkt hoe haar dochter leed onder het feit dat ze geen vader had. Op school waren kinderen geweest die haar links lieten liggen, alleen daarom. Zij hoorde ook niet op die school. Moeder had haar op een zogenaamde betere school gedaan, hoewel ze in een volksbuurt woonde. Daardoor had ze hier in de straat ook geen vriendinnetjes. Voor ze van de lagere school af was, wist

ze al hoe het in elkaar zat. Opmerkingen van oudere buurvrouwen hadden haar vroegwijs gemaakt. Zo was ze geweest, een tiener, met een ernstig smal gezichtje en wat trieste ogen.

Als ze wat meer aandacht aan zichzelf besteedde zou ze er heus wel aardig uitzien. Maar zoals haar moeder altijd kans zag op te vallen, zo wist Hedwig het laatste jaar het tegenovergestelde te bereiken. Door kleding die te saai was, haren die ze te strak uit haar gezicht trok en de veel te grote bril. Hedwig had geen enkele behoefte meer op te vallen. Ze had een helder verstand en was nu klaar voor haar hoofdakte. Daarbij was ze bevoegd in het geven van ritmieklessen, wat ze sinds twee jaar met veel plezier deed. Maar bij dit alles hield ze zichzelf steeds meer op de achtergrond. Na de affaire met Paul had ze zich als het ware in zichzelf opgesloten.

Ze had het nooit prettig gevonden als moeder een van haar luidruchtige vrienden op bezoek had, ze liet zich bij voorkeur niet zien. Nu zat moeder echt niet om haar verlegen als ze bezoek had, dat had ze als kind al gemerkt. Aan de andere kant had Hedwig alles mogen leren wat ze wilde. Ze had veel gekregen wat andere kinderen uit de buurt moesten missen. Maar sinds ze wist dat niet alles betaald werd van het salaris dat moeder op kantoor verdiende, nam ze alleen het hoognodige aan.

En nu was ze volwassen en beweerde moeder dat ze haar hele leven nog voor zich had. Ze wist niet welk soort leven moeder bedoelde. Ze had hard gestudeerd en behalve de korte periode met Paul geen vaste vrienden gehad.

Moeder scheen haar nu toch mee te willen hebben. Het was haar een raadsel waarom. Een bitter lachje kroop om haar mond. Misschien was ze toch niet helemaal zeker

van zichzelf. Het was tenslotte nogal een waagstuk dat ze nu ging ondernemen. En ze wist best dat zij, Hedwig, haar niet in de steek zou laten.

Aan één kant was ze blij dat ze uit deze vreselijke buurt wegging. Moeder had het, ondanks alles, altijd tegengehouden dat ze een kamer zocht.

Ze zuchtte eens. Ze wist nu dat er nooit een man was geweest die serieus met moeder had willen trouwen. Toen zij zelf klein was kon het daaraan hebben gelegen. Maar nu was alles anders. Misschien wilde moeder te graag trouwen.

En nu deze kans. Alle schepen achter zich verbranden en opnieuw beginnen. Moeder moest de moed wel bijna hebben opgegeven. Een man van zestig jaar. Hij kon bijna haar vader zijn. Maar hoewel ze haar hele leven bij haar moeder had gewoond en toch dacht haar vrij goed te kennen, liet ze haar soms toch nog stomverbaasd staan.